



Strategi för barnets rättigheter

Socialdepartementet

2006-12-22

Dokumentbeteckning

KOM (2006) 367 slutlig
Mot en EU-strategi för barnets rättigheter

Sammanfattning

Förslaget syftar till att utveckla en omfattande EU-strategi för att effektivt främja och skydda barnets rättigheter i EU:s inre och yttre politik och att stödja medlemsstaterna på detta område.

Förslaget utgör startpunkten för en långsiktig strategi som bygger på sju bestämda mål.

Kommissionen uppmanar medlemsstaterna, EU:s institutioner och alla andra berörda aktörer att aktivt delta i utvecklingen av en EU-strategi för barnets rättigheter och på så sätt bidra till att den blir framgångsrik. Inom parentes anges när kommissionen avser genomföra förslaget.

Sverige ser i princip positivt på kommissionens förslag, samtidigt som vissa klargöranden måste göras mot bakgrund av att det saknas en rättslig grund för EU:s behörighet på området.

1 Förslaget

1.1 Innehåll

I sitt meddelande om strategiska mål 2005-2009 identifierade kommissionen barnets rättigheter som ett särskilt prioriterat område. I april 2005 beslutade den grupp av kommissionsledamöter som ansvarar för grundläggande rättigheter, kamp mot diskriminering och jämställdhet att inleda ett särskilt

initiativ för att påskynda främjandet, skyddet och respekten för barnets rättigheter i EU:s inre och yttre politik. I mars 2006 anmodade Europeiska rådet medlemsstaterna att vidta nödvändiga åtgärder för att minska antalet barn som lever i fattigdom och ge alla barn lika möjligheter.

Detta meddelande är en följd av dessa beslut och en startpunkt för kommissionens långsiktiga strategi att se till att EU genom sina åtgärder aktivt främjar och skyddar barnets rättigheter och stödjer medlemsstaternas ansträngningar på detta område. Meddelandet tillkännagavs den 4 juli 2006.

Kommissionens strategi för barnets rättigheter bygger på sju mål:

1. Dra nytta av befintliga åtgärder och ta itu med akuta behov. Kommissionen kommer att använda redan befintlig politik och befintliga instrument. Kompletterande åtgärder kommer att vidtas på kort sikt såsom: införande av ett gemensamt sexsiffrigt telefonnummer inom hela EU för hjälplinjer för barn och ett för telefonjourer avsedda för saknade och sexuellt utnyttjade barn (i slutet av 2006), stöd till banksektorn i syfte att bekämpa användning av kreditkort för köp av barnpornografi på Internet (2006), lansering av en handlingsplan om barn i utvecklingssamarbete för att ta hand om barns behov i utvecklingsländerna (2007) och en rad åtgärder mot barnfattigdom i EU (2007).

2. Fastställande av prioriteringar för framtida EU-åtgärder. Kommissionen kommer att: bedöma vilka effekter befintliga EU-åtgärder om barnets rättigheter har haft (2007-2008), utfärda ett samrådsdokument för att fastställa framtida åtgärder (2008) och samla in jämförbara uppgifter om barnets rättigheter (från och med 2007).

3. Integrering av barnets rättigheter i EU:s verksamhet när lagstiftning och andra åtgärder som kan påverka barn utarbetas (från och med 2007). I denna process kommer hänsyn att tas till Europarådets program *Building a Europe for and with Children* (2006-2008).

4. Inrättande av effektiva samordnings- och samrådsmekanismer. Kommissionen kommer att: sammanföra alla berörda aktörer (medlemsstaterna, FN-organ, Europarådet, det civila samhället och barnen själva) i ett *Europeiskt forum för barnets rättigheter*, inrätta en webbaserad diskussions- och arbetsplattform (2006) samt ta in barnen i beslutsprocessen (från och med 2007). En övergripande grupp inom kommissionen med en samordnare för barnets rättigheter kommer att inrättas (2006).

5. Främjande av kapacitet och kunskaper om barnets rättigheter. Alla aktörer som deltar i integreringen av barnets rättigheter i gemenskapspolitiken bör tillägna sig nödvändiga kunskaper och färdigheter och kommer därför att ges möjlighet till utbildning

6. Effektivare kommunikering om barnets rättigheter. En kommunikationsstrategi om barnets rättigheter kommer att utarbetas (från och med 2007). Centrala EU-åtgärder som direkt påverkar barnets rättigheter

kommer att offentliggöras på ett sätt som är anpassat för barn (från och med 2007).

2006/07:FPM22

7. Främjande av barnets rättigheter i yttre förbindelser. EU kommer att bli ännu mer aktiv när det gäller att främja barnets rättigheter i internationella fora och i förbindelser med länder i tredje världen avseende bl. a. flickors rättigheter, rättigheter för barn som hör till minoriteter, barn i väpnade konflikter. FN:s globala undersökning av våld mot barn kommer att diskuteras.

För att öka insynen och följa utvecklingen kommer en lägesrapport att läggas fram varje år.

1.2 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

För att förverkliga och genomföra konventionen om barnets rättigheter i Sverige finns en nationell strategi som antogs av en enig riksdag i mars 1999 (prop. 1997/98:182, bet. 1998/99: SoU6, rskr. 1998/99:171). Strategin ligger till grund för strategiska insatser inom barnpolitiken och syftar till att barnkonventionen skall genomsyra allt offentligt beslutsfattande och alla samhällsverksamheter som rör barn.

Kommissionens förslag överensstämmer i huvudsak med huvudinriktningen i den nationella strategin och målsättningen för den svenska barnpolitiken.

1.3 Budgetära konsekvenser

Kommissionen kommer att anslå de resurser i form av personal och ekonomiska medel som krävs för att genomföra den föreslagna strategin.

2 Ståndpunkter

2.1 Svensk ståndpunkt

Sverige ser i princip positivt på kommissionens förslag som syftar till att inom EU utveckla ett långsiktigt strategiskt arbete för att främja och skydda barnets rättigheter. Enligt den svenska linjen är det viktigt att ett barnperspektiv integreras i alla EU-beslut som rör barn.

Mot bakgrund av att det saknas en rättslig grund för EU:s behörighet på området behöver emellertid vissa klargöranden göras vad gäller eventuella ekonomiska konsekvenser och andra åtaganden som förslaget kan innebära för medlemsstaterna. Det behöver bl.a. klargöras hur de föreslagna åtgärderna är tänkta att finansieras inom ramen för befintlig finansiell ram samt hur dubbelarbete skall undvikas för medlemsstaterna i förhållande till befintliga bevaknings- och rapporteringssystem inom framför allt FN.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Institutionernas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte gått på remiss.

3 Övrigt

3.1 Fortsatt behandling av ärendet

Under mötet i Bryssel den 9 oktober 2006 i ad hoc-rådsarbetsgruppen för grundläggande rättigheter informerade Kommissionen om meddelandet. Det hölls emellertid ingen diskussion då arbetsgruppen inte har mandat att behandla dessa frågor. Vid det senaste mötet i den informella tjänstemannagruppen *l'Europe de l'enfance* som hölls av det finländska ordförandeskapet i Helsingfors den 21 november 2006 presenterades meddelandet av en tjänsteman från kommissionen. Enligt uppgift vid mötet avser kommissionen att inbjuda medlemsstaterna till ett europeiskt forum för barnets rättigheter den 6 mars 2007. Kommissionen avser att presentera meddelandet vid det möte som skall hållas för arbetsgruppen för sociala frågor den 11 december 2006.

3.2 Rättslig grund och beslutsförfarande

Enligt fördragen och EG-domstolens rättspraxis har EU inte generell behörighet på området för grundläggande rättigheter, och inte heller för barnets rättigheter. Enligt artikel 6.2 i fördraget om Europeiska unionen skall emellertid EU respektera de grundläggande rättigheterna i alla handlingar som den utför inom sin behörighet.

3.3 Fackuttryck/termer